

מבוא לאיחוד האירופי: היכרות עם ישות על-לאומית ייחודית

ד"ר מאיה שיאון – צדקיהו

קורס מס' 54800

פרטי קשר: maya.sion@mail.huji.ac.il 052-4705548	מועד שיעור: יום ב', 08:30-10:00, כיתה 42-605 רוח (חדר הסמינרים של פורום אירופה) שעת קבלה: ימי ב', 10:15-11:00. חדר 42-609, רוח, רצוי בתיאום מראש.
* השתתפות בקורס זה: - מאפשרת למשתתפים.ות לקחת חלק בקורס ההתמחות של פורום אירופה (קורס מס' 54619). - מאפשרת יציאה לסיור לימודי למוסדות האיחוד האירופי ונאט"ו בבריסל, שצפוי להתקיים בחופשת הסמסטר, בשנת הלימודים תשפ"ו (2025-26) (קורס מס' 54946). מטבעה של כל תכנית שהיא כפופה לשינויים. עקוב/י אחר הודעות הנמסרות בכיתה, וע"י דוא"ל דרך moodle.	

מטרות הקורס ותוצרי הלמידה:

קורס זה בא להקנות ידע אמפירי והבנה עיונית אודות ישות ייחודית: האיחוד האירופי (א"א). "אם זה נראה כמו ברווז, הולך כמו ברווז, ומגעגע כמו ברווז, סימן שזה ברווז!" בקורס נשאל איזה מין "ברווז" הוא הא"א? נלמד על ה"בקיעה מהביצה", ההתפתחות שלו, על החלקים השונים ב"גופו" והחיבורים ביניהם: מוסדות ותהליכי קבלת החלטות, על תפקודי חלקים אלו ויחסיו עם הסביבה: כלכלה, מדיניות, הגירה, מדיניות חוץ ובטחון.

נלמד בקורס על **התהליכים ההיסטוריים** שהביאו להקמת הא"א. ננתח את הגורמים להיותו מערכת מוצלחת של שלום בר-קיימא. כמו כן, ננתח את הגורמים הגלויים והנסתרים שהביאו ומביאים להתפתחותו מחד ולעצירתו מאידך. נדון בשני צירי התפתחות האיחוד – **הרחבת הא"א** למדינות חברות נוספות ו**העמקתו**, הבאה לידי ביטוי בהוספת תחומי מדיניות נוספים תחת סמכותו (העמקה אופקית) ובשינוי כללי קבלת ההחלטות של מוסדותיו (העמקה אנכית). נדון ביחסים בין העמקה להרחבה – מתח, סתירה או השלמה?

נסקור את **המוסדות הראשיים** של הא"א על מנת לדעת מה **הסמכויות ותחומי האחריות** של כל מוסד וכיצד הם מתנהלים. לימוד **תהליכי קבלת ההחלטות** בין מוסדות הא"א השונים יבדיר כיצד מתקבלות החלטות מסוגים שונים (אמנה, חקיקה, תקינה, תקציב). באמצעות סקירת תקציב הא"א נבין באילו **תחומי מדיניות** הוא משקיע ומדוע, ונענה על השאלה היכן יש חלוקה מחדש בין המדינות החברות. בחלקו האחרון של הקורס נלמד (ככל שיאפשר הזמן) אודות תחומי מדיניות ראשיים ובולטים באיחוד: השוק המשותף, איחוד המטבע, מדיניות אזור חופש, בטחון וצדק (כולל חופש תנועה והגירה) ומדיניות חוץ ובטחון. נסקור וננתח את המשברים שארעו בעשור האחרון ואת תגובתו של הא"א – מאיזה משבר יצא מחוזק ומאיזה חלש (או מה התחזק בעקבות המשבר ומה נחלש)?

עם השנים, הא"א פיתח ז'רגון משלו, וגם שדה המחקר הוסיף מושגים שיסבירו את החייה הייחודית הזו. אחת ממטרות הקורס היא להקנות את **המושגים** ההכרחיים על מנת לדבר "איחוד-אירופאית" (ראו רשימה למטה).

מושגים מרכזיים שילמדו בקורס (רשימה לא ממצה): תלות-גומלין, משיכת והאצלת ריבונות, משילות מרובדת/רבת רמות, על-לאומיות, בין-ממשלתיות, גלישה, אינקרמנטלי (הדרגתי, תוספתי), הרחבה, העמקה (העמקה אופקית והעמקה אנכית), אינטגרציה מובחנת (Differentiated Integration), יתרון הגודל, איחוד מכסים, ארבע החירויות, הכרה הדדית, הרמוניזציה, ועידה בין-ממשלתית, *acquis communautaire*, תחולה ישירה, עליונות, אמנה, דירקטיבה, רגולציה, הליך קבלת החלטות פה אחד, הליך הצבעת רוב מיוחס (QMV), רוב כפול (Double Majority), הליך ההתייעצות, הליך ההחלטה המשותפת, טריאלוג, *written procedure*, אירופיזציה, אזור האירו (איחוד המטבע), אזור שנגן (חופש התנועה), אירוסקפטיות.

דרישות הקורס:

מרכיבי הציון:

השתתפות פעילה ותורמת יכולה להוסיף עד 5 נקודות לציון הסופי, לפי שיקול דעת המרצה	1. נוכחות סדירה ורציפה 2. קריאה שוטפת של ביבליוגרפית החובה 3. השתתפות פעילה ותורמת במיוחד, על בסיס קריאה, תזכה בבנוס של עד 5 נקודות לציון הסופי, לפי שיקול דעת המרצה חשוב לי לשמוע אותך, להבין איפה איבדתי אותך (שאלות הבהרה), איפה הסקרנות שלך התעוררה ויש לך שאלות נוספות, חשיבה ביקורתית או תיאורטית וכד'. שיעור בו תשתתפו בלמידה פעילה יהיה שיעור דינאמי ומעניין יותר לכולנו, והתועלת הלימודית ממנו תגבר.
	• ביחידות הלימוד הראשונות יש 2 תרגילים שנועדו לתרגל מושגי יסוד וחומר ראשוני ולסייע להפנימם, להפריד בין עיקר וטפל. תרגילים אלו ללא ציון, ונועדו לוודא ידע בסיסי לקראת הדיבייט. ביצועם מומלץ, אך אינו חובה. זו הזדמנות לגלות אם אתה בעניינים.
100%	4. דיבייט – הגשת טיעוני בכתב א. מבוא משותף: (1) 3-4 פסקאות המבהירות את הדילמה הנדונה, (2) חלוקת הטיעונים בין חברי/ות הקבוצה. חלק זה לא נכלל בספירת המילים. ב. הגשה אישית של הטיעון. גם אם חלק מהחשיבה על הדיבייט הוא בקבוצה, התשובות אישיות והציון אינדיבידואלי. נושא הדיבייט צריך להיות מהשנה – שנתיים אחרונות ולקבל את אישורי מראש. מטרת הדיבייט: (א) לחקור דילמות העומדות להכרעה בפני האיחוד האירופי, להציג ולטעון לגביהן טיעונים, תוך כדי יישום הידע ההיסטורי והמוסדי לגבי הסוגיה הנדונה, וביסוס בנתונים, דוגמאות וכד'. (ב) שילוב ויישום נכון של מושגי הקורס לגבי הסוגיה הנדונה בגוף התשובה. יש ליישם ולשלב באופן מתאים ומהותי לפחות 5 מושגי קורס. המושג יודגש בגוף העבודה ב-Bold. (ג) פיתוח כישורים "קשים" ו"רכים" של חקר, הצגת טיעון משכנע, עבודת צוות. ציון העבודה ישים דגש על איכות הטיעונים והנימוקים, הניתוח ההיסטורי העובדתי והמוסדי המדויק, והדיון המהותי בסוגיה. ההגשה תהיה - מקסימום 1500 מילים (בחלק התוכן, כלומר לא כולל רשימה ביבליוגרפית) - באופן אישי בקובץ word (לא PDF) - דרך מוודל. - יש לכלול רשימה ביבליוגרפית. רשימה זו לא תכלול בספירת המילים.

פרטי הספרים העיקריים בסילבוס:

לחלק ההיסטורי:

Desmond Dinan, *Ever Closer Union: An Introduction to European Integration*, 3rd ed., (Boulder: Lynne Rienner Publishers, 2005).

ניתן להשתמש במהדורות קודמות/מאוחרות (2010) של Dinan, בהתאמת עמודי הקריאה המתבקשת, לפי התקופה המצוינת בסילבוס.

לחלק המוסדי, קבלת החלטות, תחומי מדיניות ומשברי האיחוד - הקפידו לקרוא את המהדורה של 2022:

Michelle Cini and Nieves Pérez-Solórzán Borragán, *European Union Politics*, 7th Edition (Oxford: Oxford University Press 2022). [JN 30 E9419 2022](#)

ספר חלופי אפשרי (חלקית):

שרה קאהן-ניסר (2016), האיחוד האירופי: היסטוריה, מוסדות ומדיניות, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
* ספר מקיף וממצה. ועדיין, חלפו 8 שנים מאז שפורסם. אני ממליצה לקרוא בשפה האנגלית – בייחוד את פרקי המוסדות, תהליכי קבלת החלטות ותחומי מדיניות, כדי להפנים ולסגל את הטרמינולוגיה המקצועית הרלוונטית. [JN 30 K351 2016](#)

Simon Hix and Bjørn Høyland (2022), *The Political System of the European Union*, 4th edition, Bloomsbury ([online HUJI](#)).

כתבי עת בולטים העוסקים באינטגרציה האירופית (לכניסה מכל מקום מחוץ לאוניברסיטה ראו הסבר באתר הספרייה).

כתב עת ותזק מאוד (משנות ה-1960) הסוקר את כל תחומי – *Journal of Common Market Studies* ([JCMS](#)) – האינטגרציה האירופית

Journal of European Public Policy ([JEPP](#))

כתב עת ששם דגש על ניתוח כמותי בהקשר לאיחוד האירופי – *European Union Politics* ([EUP](#))

Journal of European Integration

West European Politics ([WEP](#))

המלצה להרשם לקבלת דוא"ל יומי/שבועי עם חדשות האיחוד או לפודקאסט החם ביותר בנושא

- [Politico-EU](#) – צרו את רשימת הנושאים בהם תרצו לקבל דוא"ל יומי. אחד מאתרי החדשות האינטרנטי הנקראים ביותר בנושא האיחוד האירופי. (צוות כותבים צעיר. יש הומור פנימי, לא תמיד מובן...).
- אתרים אחרים (חלקם בתשלום) – [Euronews](#), [Euractive](#), [Euobserver](#), [www.europeanvoice.com](#).
- פודקאסט שבועי: [EU Confidential](#) של פוליטיקן

פירוט הקורס ורשימת הקריאה:

1. הכרות עם האיחוד האירופי – חיה על-לאומית ייחודית: ממלחמה לשלום (נצחי?) בין

על-לאומיות לבין-ממשלתיות? בין מדינה לארגון בינ"ל – בר השוואה או ייחודי?

מושגים (נרחיב על רובם ונדגים בשיעורים הבאים): תלות גומלין, משיכת והאצלת ריבונות, גלישה, אינקרמנטלי, אירוסקפטי, העמקה, הרחבה, משילות מרובדת/רבת רמות.

📖 Cini (2022), "Introduction," p. 1-6.

📖 אריה רייך (2022), "משפט האיחוד האירופי: עקרונות ומוסדות", משפט בינלאומי, רובי סייבל ויעל רונן עורכים (מהדורה שלישית) (המכון למחקרי חקיקה ולמשפט משווה, האוניברסיטה העברית ירושלים).

צפו בסרטון: [האם הא"א חיה ייחודית? הא"א בהשוואה למדינה ולארגון בינ"ל](#)

תרגיל (1) (בחירה): צפו ב סרטון מושגי הרחבה והעמקה חלק (1) - מושג ההרחבה (בקישורית). על בסיס הסרטון ענו על החידון בקישורית (נקרא "חידון על בסיס הסרטון מושגי הרחבה והעמקה (1) מושג ההרחבה).

יחידה א' - התפתחות האינטגרציה האירופית (סוגיות 2-4)

ביחידה זו :

- נלמד על **התהליכים ההיסטוריים** שהביאו להקמת הא"א.
- ננתח את הגורמים להיותו מערכת מוצלחת של שלום בר-קיימא.
- כמו כן, ננתח את הגורמים הגלויים והנסתרים שהביאו ומביאים להתפתחותו מחד ולעצירתו מאידך.
- נדון בשני צירי התפתחות האיחוד – **הרחבת הא"א** למדינות חברות נוספות והעמקתו, הבאה לידי ביטוי בהוספת תחומי מדיניות נוספים תחת סמכותו ובשינוי כללי קבלת ההחלטות של מוסדותיו.
- נדון ביחסים בין העמקה להרחבה – מתח, סתירה או השלמה?

2. עשורים ראשונים של אינטגרציה: הקהילה הכלכלית האירופית, 1950-1980 – עליות ומורדות

מושגים: *acquis communautaire*, הרחבה, העמקה (העמקה אופקית והעמקה אנכית), יתרון הגודל, איחוד מכסים, ארבע החירויות, הכרה הדדית, הרמוניזציה.

📖 Cini/Phinnemore (2022), ch. 2, "Establishment and Development," p. 9-27.

📖 גדי היימן וליאור הרמן (2024), אודיסיאה דיפלומטית: לידתם של היחסים המיוחדים עם אירופה 1957-1970" ירושלים, מאגנס, האוניברסיטה העברית (ראו בקישורית [גירסה אלקטרונית לספר](#)), עמ' 11 (שלבי אינטגרציה כלכלית). רצוי לקרוא עד עמ' 33.

תרגיל (2) (בחירה): צפו ב [סרטון מושגי הרחבה והעמקה \(2\) - מושג ההעמקה](#). על בסיס הסרטון ענו על החידון בקישורית (נקרא "[חידון על בסיס הסרטון מושגי העמקה אופקית ואנכית](#)").

3. מקהילה לאיחוד אירופי – מאמנת מאסטריכט ואילך

מושגים: אמנה, ועידה בין-ממשלתית, אינטגרציה מובחנת, על-לאומיות, בין-ממשלתיות.

📖 Mark Gilbert (2012), European Integration: A Concise History, ch. 7, "The Maastricht Compromise," pp. 143-171. [JN 30 G55 2012](#)

4. אמנת ליסבון

מושגים: אירופיזציה, אירוסקפטיות, מקונצנזוס מתירני למחלוקת מרסנת, אינטגרציה מובחנת.

📖 Cini/ Church and Phinnemore (2022), ch. 3, "Carrying the EU Forward: The Era of Lisbon," pp. 29-48.

5. תיאוריות (מושגים תיאורטיים) בסיס לניתוח האינטגרציה האירופית

מושגים: על-לאומיות (נאו-פונקציונליזם) מול בין-ממשלתיות (וליברליזם בין-ממשלתי) מול פוסט-פונקציונליזם.

📖 Hooghe, L., & Marks, G. (2019). [Grand theories of European integration](#) in the twenty-first century. *Journal of European Public Policy*, 26(8), 1113–1118.*

*המאמר הזה ילווה אותנו גם בסוף הקורס לניתוח המשברים השונים של הא"א (סוגיות 10-11, 13). שימו לב אילו עמודים יש לקרוא לכל שיעור.

יחידה ב' - מוסדות ותהליכי קבלת החלטות (סוגיות 5-7)

ביחידה זו נסקור את ארבעת המוסדות הראשיים של הא"א על מנת לדעת ולהבין:

- מה הסמכויות והכוחות של כל מוסד בפני עצמו, את מי הוא מייצג? אילו אינטרסים?
- כיצד המוסדות הראשיים של האיחוד מתנהלים יחד.
- מהם תהליכי קבלת ההחלטות בין מוסדות הא"א השונים? כיצד מתקבלות בו החלטות? נעמוד על סוגים שונים של קבלת החלטות.
- נשאל מה המשמעות של שינוי תהליכי קבלת החלטות באיחוד לאורך זמן?

צפו בסרטון בקישורית כאן, שמתאר את המשולש המוסדי של קבלת החלטות וחקיקה באיחוד האירופי ושואל: האם האיחוד האירופי דמוקרטי?

6. הנציבות והמועצה

מושגים: קולג' הנציבים, DG, ברלמונט, קומיטולוגיה, spitzenkandidaten, GAC, FAC, Point A, B, COREPER, רוב מיוחס, פה אחד, קונצנזוס.

📖 Cini/ Morten Egeberg (2022), "The European Commission," ch. 10, pp. 141-154.

📖 Cini/ Jeffrey Lewis (2022), "The European Council and the Council of the European Union," ch. 11, pp. 155-174.

📖 Stefan Lehne (2023), "[The Comeback of the European Commission](#)," April 24, 2023.

7. הפרלמנט ובית המשפט

מושגים: חלוקת מושבים דגרסיבית, בחירות ישירות, קבוצות מפלגה, שימוע למועמדי נציבים, גירעון דמוקרטי ותיקונו(?), תחולה ישירה, עליונות.

📖 Cini/ Charlotte Burns (2022), "The European Parliament," ch. 12, pp. 175-187.

📖 Cini/ Ilias Kapsis (2022), "The Court of Justice of the European Union," ch. 13, pp. 188-210.

8. תהליכי קבלת החלטות בין-מוסדיים: על פי מי יישק דבר?

מושגים: פה-אחד, קונצנזוס, קואליציה גדולה (EP), OLP, רוב מיוחס (QMV), רוב כפול (Double Majority), Trialogue, ועדת פישור, אמנה, דירקטיבה, רגולציה, הליך התקציב.

📖 Cini/ Edward Best (2022), "Policy-Making in the European Union," ch. 16, p. 235-250.

יחידה ג' - תחומי מדיניות מרכזיים (סוגיות 8 + 9-11)

בחלקו אחרון זה של הקורס נלמד (ככל שיאפשר הזמן) אודות תחומי מדיניות ראשיים ובולטים באיחוד: איחוד המטבע, מדיניות אזור חופש, בטחון וצדק (כולל חופש תנועה והגירה) ומדיניות חוץ ובטחון. בכל אחד מהם נסקור וננתח את המשברים שארעו בעשור האחרון ואת תגובתו של הא"א – מאיזה משבר יצא מחוזק ומאיזה חלש (או מה התחזק בעקבות המשבר ומה נחלש).

9. תקציב האיחוד כמבוא לתחומי מדיניות כלכליים/פונקציונליים

בשיעור זה נלמד על תקציב האיחוד. הנושא יהווה מבוא לתחומי מדיניות של האיחוד וקצת לפוליטיקה של הכסף. באמצעות סקירת תקציב הא"א: * נבין מהיכן מגיע הכסף (מהם מקורות התקציב)? * על מה מוציאים אותו? מהן מטרותיו? * באילו תחומי מדיניות הא"א משקיע ומדוע? * מי מבין המדינות תורמות לתקציב ומי מקבלות ממנו? * היכן יש חלוקה מחדש בין המדינות החברות? * באמצעות התקציב נסקור חלק מתחומי מדיניות של האיחוד (לאיחוד תחומי מדיניות רבים. נבחרו כאן מספר תחומי מדיניות מרכזיים).

מושגים: תכנית תקציב רב שנתית (MFF), מקורות תקציב, הוצאות, מדינות מקבלות, מדינות תורמות, מדיניות לכידות, NGEU.

📖 Simon Hix and Bjørn Høyland (2022), ch. 9, "[Expenditure Policies](#)", 241-248, 270-271 ([online access HUJI](#)).

סרטון (10 דק') **הסבר על ה-MFF לשנים 2028-2034**, והשוואה לתקציב הקיים **כאן**.

על התקציב הקודם:

📖 Alessandro D'Alfonso *et al* (2021), "[Economic and Budgetary Outlook for the European Union: 2021](#)", European Parliamentary Research Service, pp. 14-23.

10. **ניסוי באיחוד מוניטרי**

מושגים: EMU, איזור האירו, Eurogroup, הבנק האירופי המרכזי (ECB), קריטריוני התכנסות (convergence criteria), הסכם היציבות והצמיחה (SGP), משבר החובות, הרחבה כמותנית, ועוד.

📖 Cini/ Amy Verdun (2022), "Economic and Monetary Union", ch. 22, pp. 324-338.

וגם

📖 Dermot Hudson and Uwe Puetter, "The Euro Crisis and the European Integration", in: Cini (2022), ch. 25, pp. 373-387.

קריאה חלופית: קאהן-ניסר (2016):

- (1) פרק 4.2 "האירו מגיע לרחובות אירופה", עמ' 108-112;
- (2) פרק 5.2 "משבר החובות הלאומיים וההתמודדות עימו", עמ' 138-144;
- (3) פרק "איחוד מוניטרי וכלכלי", עמ' 433-439;
- (4) הבנק האירופי המרכזי, פרק 8 "הבנק המרכזי האירופי", עמ' 370-375.

📖 Hooghe, L., & Marks, G. (2019). [Grand theories of European integration](#) in the twenty-first century. *Journal of European Public Policy*, 26(8), 1118–1120.*

* קריאת המאמר של Hooghe & Marks החלה בסוגיה מס' 5, וממשיכה כאן לניתוח המשברים השונים של הא"א. שימו לב אילו עמודים יש לקרוא לכל שיעור.

11. אזור חירות, בטחון וצדק אל מול משבר ההגירה

מהקמת עמוד התווך השלישי (Justice and Home Affairs), שינוי שמו ל-AFSJ - Area of Freedom, Security and Justice, להתמודדות עם משבר ההגירה ששיאו היה בקיץ 2015. **מושגים:** Trevi, אמנת שנגן ואזור שנגן, אמנת דבלין, AFSJ, JHA, מערכת SIS, חלוקת מכסות.

📖 Cini/ Emek M. Uçarer (2019), "Area of Freedom, Security, and Justice," ch. 21, pp. 308-323.

📖 Cini/Andrew Geddes (2022), "The Migration and Refugee Crisis," ch. 26, pp. 389-402.

📖 Hooghe, L., & Marks, G. (2019). [Grand theories of European integration](#) in the twenty-first century. *Journal of European Public Policy*, 26(8), 1120-1122.*

* קריאת המאמר של Hooghe & Marks החלה בסוגיה מס' 5, וממשיכה כאן לניתוח המשברים השונים של הא"א. שימו לב אילו עמודים יש לקרוא לכל שיעור.

12. מדיניות החוץ והבטחון האירופית – הפערים בין רטוריקה למעשים

מדיניות החוץ והבטחון האירופית מציבה יעד שאפתני ביותר, ומקום רב לחשיבה ביקורתית על הפער בין רטוריקה והצהרות לבין יכולות ומעשים.

מושגים: EDF, PESCO, CSDP, ESDP, CFSP, EPC

📖 Cini/ Anna Maria Friis and Ana Juncos (2022), "The EU's Foreign, Security and Defence Policies," ch. 19, pp. 282-293.

13. מצב האיחוד האירופי:

- נושאים אפשריים לדיון: מצב גיאוגרפי-פוליטי - יחסים טראנס-אטלנטיים עם ארה"ב, רוסיה וסין, מלחמות אזרחיות (עזה ושאר החזיתות), יחסי הא"א – בריטניה פוסט-ברקסיט; פוליטיזציה ומוביליזציה לקיצון, משבר דמוקרטיה ליברלית ושלטון חוק, אירוסקפטיות, גירעון דמוקרטי, לגיטימיות, סולידריות (משבר פסקלי, משבר הגירה, קורונה, אתגר הגנה מול רוסיה), ועוד.

📖 Eva G. Heidbreder (2024), "[Withering the Exogenous Shock](#): EU Policy Responses to the Russian war against Ukraine," *West European Politics*, Vol. 47, no. 6, 1392–1418.

📖 Hooghe, L., & Marks, G. (2019). [Grand theories of European integration](#) in the twenty-first century. *Journal of European Public Policy*, 26(8), 1122-1129.*

* קריאת המאמר של Hooghe & Marks החלה בסוגיה מס' 5, וממשיכה כאן לניתוח המשברים השונים של הא"א. שימו לב אילו עמודים יש לקרוא לכל שיעור.

📖 Erik Jones, R. Daniel Kelemen & Sophie Meunier (2021), "[Failing forward? Crises and patterns of European integration](#)," *Journal of European Public Policy*, 28:10, 1519-1536.

מיסגור היסטורי :

📖 Kelemen D. and K. McNamara (2022), "State-building and the European Union: Markets, War, and Europe's Uneven Political Development," *Comparative Political Studies*, 55 (6), 963-991.

מיסגור תיאורטי :

📖 Sabine Saurugger (2023), "Grand theories of integration: Neofunctionalism, intergovernmentalism and constructivism," ch. 2 in *The Elgar Companion to the European Union*, eds. Samuel B. H. Faure, Christian Lequesne. Edward Elgar Publishing, pp. 13-24.

📖 Cini/ Brigid Laffan (2022), "The Future of the EU", ch. 29, pp. 436-447.